

02.12.2020

Austatud Riigikogu Rahanduskomisjoni liikmed

Ettevõtte, mille portfellis on lisaks suitsetatavatele tubakatoodetele ka teised tubakatooted sh elektroonilised sigaretid, juhime Teie tähelepanu asjaolule, et Läti parlament otsustas eelmisel nädalal oluliselt tõsta tubakavedeliku ja nende komponentide aktsiisi, mistõttu ei tundu tubakavedeliku aktsiisi kogumise peatamine kaheks aastaks enam mõistlik. Aktsiisi kaotamise tulemusena kaob riigil kontroll e-sigarettide sektori üle, riigi tulud vähenevad ja hilisem üleminek aktsiisi taastamisele saab olema keeruline, sest puuduvad pädevad andmed mõistlike otsuste tegemiseks.

Eelnõus kirjeldatud eesmärki saab edukalt saavutada ka tubakavedelike aktsiisi langetamisega seniselt 0,2 eur/ml poole võrra ehk 0,1 eur/ml tasemele.

Olukord on muutunud – Läti tõstis oluliselt tubakavedelike aktsiisi

Antud eelnõu eesmärk on seletuskirja järgi ohjata e-sigarettide piirikaubandust ja salaturgu ning parandada Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet võrreldes Läti ettevõtjatega. Kui eelnõu esitamise ajal oli Lätis e-sigarettide aktsiis võrreldes Eestiga vähemalt kaks korda madalam, sõltus nikotiini sisaldusest ning varieerus vahemikus 0,01 – 0,11 eur/ml ning võis tekitada piiriülest kaubandust, siis alates eelmisest nädalast on maksukeskkond Lätis oluliselt muutunud.

Nimelt võttis Läti parlament 24. novembril 2020 vastu uued tubakatoodete aktsiisimäärad aastateks 2021-23: alates järgmisest aastast on kõik e-sigarettide vedelikud ja nende komponendid sõltumata nikotiini sisaldusest maksustatud sama määraga: aastal 2021 - 0,12 eur/ml; 2022 - 0,16 eur/ml ja 2023 - 0,2 eur/ml. Ehk Läti võttis eeskuju Eesti ning teiste EL-i riikide lihtsast ja ühetaolisest maksusüsteemist, loobus nikotiinist sõltuvast komponendist ning tõstab tubakavedelike aktsiisimäärasid.

Teiste olulisemate muudatustena

- tõstetakse Lätis sigarettide aktsiisi järgneva kolme aasta jooksul seniselt madalat tasemelt 6% ning samal ajal langetatakse hinnast sõltuvat aktsiisi komponenti 20%-lt 15%-le sigarettide maksimaalsest jaehinnast;
- kuumutatavate tubakatoodete aktsiisi tõstetakse 113% ehk seniselt 75 eur/kg kerkib aktsiis aastal 2021 – 160 eur/kg; 2022 – 207 eur/kg ja 2023 – 2018 eur/kg;
- suitsetamistubaka aktsiis tõuseb 7%;
- sigarite ja sigarillode aktsiis 10%;
- ning uue kategooriana maksustatakse ka nikotiinipadjad 80 eur/kg tasemel.

Tubakavedelike aktsiisi kaotamise asemel piisab aktsiisi langetamisest

Ülaltoodu taustal tundub e-sigarettide vedeliku aktsiisi langetamine 0,2 eur/ml pealt 0,1 eur/ml peale igati mõistlik. See oleks madalam nii Läti (0,12 eur/ml), Leedu (0,12 eur/ml) kui ka Soome (0,3 eur/ml) tubakavedelike aktsiisist. Naaberriikidega madalam aktsiis kaotab Eesti tarbijate piiriülese kaubanduse mõttekuse, tagab riigile eelarvetulud ning võimaldab riigil omada ülevaadet turu suurusest ja selle trendidest.

Aktiisi kaotamisega tekib küsimus, et kuidas tagatakse kontroll e-sigarettide sektori üle, samuti vähenevad riigi tulud ning hilisem üleminek aktsiisi taastamisele saab olema keeruline nii riigile, ettevõtetele (puudub ülevaade turust) kui ka tarbijatele (järsk hinnatõus).

Lugupidamisega

Jaanus Pauts
JTI Baltikumi, Soome ja Island
Valitsussuhete juht
5274553
jaanus.pauts@jti.com